

## JORNADA DE LCUE – EUROREGIO 4 OCTUBRE 2024

L'objectiu d'aquesta iniciativa, emmarcada dins el Let's Clean Up Europe 2024, és una neteja conjunta en els 3 territoris que conformen l'Euroregió Pirineus Mediterrània i mitjançant els impactes en els mitjans de comunicació, sensibilitzar el públic en temes de protecció del medi natural, i més concretament, sobre els problemes dels residus. Enguany, a part, es vol centrar la recollida en analitzar l'origen dels residus.

### Localització:

CAT: Reserva natural dels Aiguamolls del Baix Ter.

OCC: Domaine des Orpellières, Hérault.

IB: Parc natural de S'albufera d'Es Grau, Menorca

**Punt de trobada:** <https://maps.app.goo.gl/1dbbmYWULKXM9VL28>



### Horaris:

- 8:30 Sortida bus CC Sant Josep
- 9:00 Arribada
- 9:30 Presentació de la jornada per part dels representants polítics.
- 10:00 Neteja amb els voluntaris
- 11:00 Activitat pedagògica amb els representants de l'assemblea euroregional de Joves que tractaran la temàtica de l'origen dels residus.
- 11:30 Esmorzar



Assemblea Euroregional  
de la Joventut  
Assemblée Eurorégionale  
des Jeunes



Conselleria d'Agricultura,  
Pesca i Medi Natural  
Direcció General de Medi Natural  
i Gestió Forestal



EUROPE DIRECT  
Illes Balears



### Assistents:

- Secretari General de la Euroregió Pirineus Mediterrània Sr. Xavier Bernard
- Conseller de Medi Ambient, Reserva de Biosfera i Cooperació del Consell Insular de Menorca Sr. José Simón Gornés
- Ajuntament de Maó
- Conselleria Agricultura, Pesca i Medi Natural. Cap de departament de Medi Natural Jorge Moreno.
- Servei Qualitat i Educació Ambiental. Gabriel Bardi, Marga Sampol
- Gerent Fundació Illes Balears Acció Exterior (FIBAE) Marta Cano Roig
- Servei d'Acció Exterior i Unió Europea Eva Sanz
- Director del Parc natural de S'albufera d'Es Grau David Martínez Pablo
- Agents de Medi Ambient.
- Voluntaris estudiants (CC Sant Josep, 2 cursos de 1er i 2on d'ESO i 3 mestres, uns 50 aprox.)
- 3 joves de l'Assemblea Euroregional de la Joventut.

### Material:

Bosses plàstic reciclat de diferents colors

Guants

Contenidors per llosques de tabac (botelles d'aigua proporcionades per l'Euroregió, del mateix tamany amb indicadors aferrats)

Bàscules

Cartelleria ( cartells diferents fems, cartell euroregió amb dades de la jornada, cavallet i cartró ploma, roll ups)

Europe Direct Illes Balears prepararà i lliurarà marxandatge de la UE (bosses i gorres)

L'Euroregió, proporciona autocar pel trasllat dels alumnes des del centre escolar a la platja.

### Esmorzar

La Conselleria i Euroregió proporcionarà un petit refrigeri a tots els participants. Plats i tassons de Conselleria.

Carpa i taula amb estovalles.



Assemblea Euroregional  
de la Joventut  
Assemblée Eurorégionale  
des Jeunes



Conselleria d'Agricultura,  
Pesca i Medi Natural  
Direcció General de Medi Natural  
i Gestió Forestal



EUROPE DIRECT  
Illes Balears



## Xarxes socials:

Twitter: @goib, @piacaib, @EDIllesBalears

Facebook: <https://www.facebook.com/GovernIllesBalears>,  
<https://www.facebook.com/mediambient.ib>

Youtube: @CanalIllesBalears, @mediambientterritori

Instagram: @goib, @edillesbalears

L'Euroregió contactarà amb l'Associació de Mitjans d'Informació i Comunicació (AMIC) per la difusió de l'esdeveniment als 3 territoris

## Activitat pedagògica. Reflexió mesures de prevenció acció de neteja simultània l'euroregió.

### Dinàmica del debat:

1. Finalitzada la recollida i separació de residus, els alumnes es divideixen per grup d'alumnes els quals es reuniran al voltant d'un professor/monitor per tal d'encetar el debat:

- i) Text introductori (professorat).
- ii) Plantejar preguntes guia.

El professorat realitza la pregunta i l'alumnat, en petit subgrups, va reflexionant i preparant la resposta. Cada subgrup ha d'escollir un portaveu (es poden canviar els papers de portaveu dins del grup).

2. Un alumne del grup s'escull per exercir el rol de secretari (estarà al costat del professor) i recull les aportacions dels companys.

El grup de secretaris farà una fotografia del de les idees aportades per cada grup.

3. DEBAT DEFINITIU amb l'aportació de tots els grups.

### Debat: Origen dels residus, d'on vénen i quines accions o mesures podem engegar per reduir-los?

Text introductori:

Els residus abocats en el medi natural són materials o objectes fabricats i usats per les persones que directament o indirectament han estat rebutjats i llançats a l'entorn natural. Els elements naturals (com ara restes d'arbres, algues, fulles... o carcasses d'animals propis de l'indret) no són considerats residus ja que formen part del funcionament normal d'un ecosistema.

Per conèixer a fons l'origen de cada residu, saber l'ordre de magnitud o quantitat de cadascun d'ells, hi ha diferents entitats, com ara l'associació Surfrider Foundation Europe, que treballen promovent accions de recollida i anàlisis de dades dels residus abocats en espais naturals.

Segons aquesta associació, s'estima que el 10% de les deixalles presents a l'oceà provenen d'activitats marítimes. Per tant, els usuaris del mar (com ara pescadors, aficionats a activitats

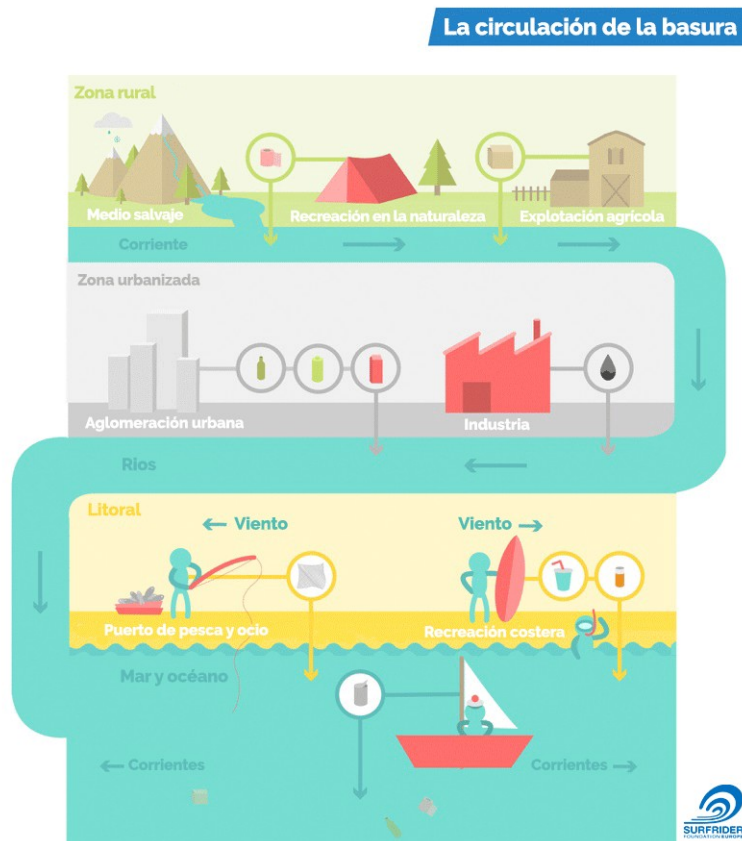
nàutiques...) són susceptibles de generar contaminació. A més, el 80% de les mercaderies es transporten per mar, els residus resultants d'aquesta activitat es troben, amb molta freqüència, a prop de les principals rutes de transport marí en forma de diferents tipus d'abocament al mar (macroresidus, molt identificables, o microresidus, molt degradats, són els que formen, per exemple, illes de residus flotants...)

Mentre que algunes deixalles es llancen a l'oceà, altres es troben directament a la costa. D'acord amb alguns estudis, un 10% d'aquests residus són abandonats pels usuaris a la costa, i s'estima que els usuaris de les platges produeixen una mitjana d'un litre de residus per persona per dia. Per acabar, el 80% dels residus presents al mar provenen directament de l'interior del continent (és a dir, són d'origen terrestre) i arriben en gran mesura a través dels rius, rieres, canals navegables...

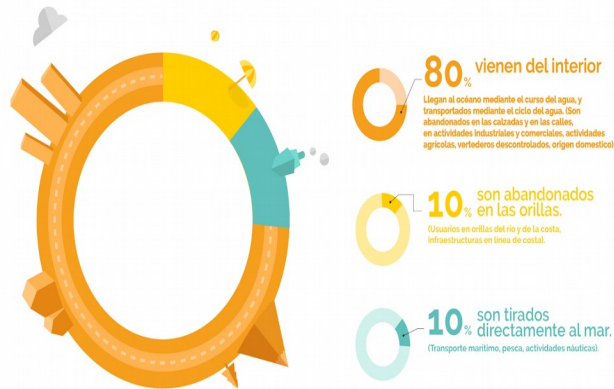
Alguna dada: Hi ha 20 milions de tones de residus al mar dels quals s'estima que entre 8 a 18 milions consistiria en plàstics (Font: Escombraries marines, F. Galgani).

Document de referència i kit de preguntes de Surfrider Fundación Europea

<https://es.oceancampus.eu/cours/T2p/contaminacion-de-los-oceanos-el-origen-de-la-basura-marina>



## El origen de la basura marina



### A: Preguntas guía

Veure el mapa i identificar on som. Cada subgrup escull un residu que us hagi sobtat o impressionat trobar.

1. De quin sector o activitat pertany? (pesca, domèstic, industrial...).
2. Com creieu que ha arribat fins aquí?
3. D'on creus que prové aquest residu? Podries ubicar-ho al mapa?
4. Coneixes algú proper teu que generi aquests tipus de residus? Què en fa d'aquest residu? (p.e. burilles, les tira a terra?)
5. Aquest residu es pot generar a casa? Si és així, què creus que es fa d'aquest residu: el tiren a terra, al WC, per la finestra o a la paperera?
6. Saps si hi ha algun lloc, objecte o contenidor per tirar els residus al carrer? Creus que hi ha molts o pocs llocs al carrer per portar o desar els residus?
7. Creus que si hi haguessin més llocs habilitats per tirar els residus, la gent les seguiria tirant al terra, al riu, a la platja, a la vora del riu... ?
8. Quines mesures podem fer per reduir la presència d'aquest residu al riu o a la platja? Quines creus que funcionen millor?
9. Saps si es multa tirar un residu al terra, a la platja o al riu? Creieu que és una mesura efectiva o no?



Assemblea Euroregional  
de la Joventut  
Assemblée Eurorégionale  
des Jeunes



Conselleria d'Agricultura,  
Pesca i Medi Natural  
Direcció General de Medi Natural  
i Gestió Forestal



EUROPE DIRECT  
Illes Balears



10. Si senyalem públicament o es crida l'atenció a les persones que tiren residus a terra, a la platja o al riu, creus que funcionaria i deixarien de tirar-les?

#### B. Buidatge del debat:

Un cop a classe, es buidaran totes les aportacions resultants dels diferents grups en un sol document

#### C. Compromís – Acció:

A partir del resultat del buidatge es podran programar diferents estratègies comunicatives: pòsters, tríptics, cartes a l'ajuntament. I un compromís d'acció dels estudiants. I un mapa identificant quins residus s'han trobat i d'on provenen. Quines accions podem fer en cada sector o activitat per evitar que les aboquin al medi natural.

*Altres exemples:*

- Creació d'un mapa d'ubicació dels residus
- Senyalització de zones habilitades per fumar o per desar residus.
- Sistemes de dipòsit-retorn per retornar capsos d'hams a les botigues, o burilles...
- Papereres específiques de la fracció (burilles, capsos d'hams retornables...)
- Campanya platges sense residus o sense fum...
- Repartir cendrers o portar hams reutilitzables als usuaris
- Campanyes visuals als mitjans de comunicació i xarxes socials